

୨୨ ଅଗଷ୍ଟ ୨୦୨୪ ଖୁତ୍ବା ଜୁମାର ସାରାଂଶ
ସ୍ଥାନ - ମସଜିଦ୍ ମୁବାରକ, ଇସଲାମାବାଦ୍ ଟିଲ୍‌ପୋର୍ଡ୍

ହୁନେନ୍ ଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତାରେ ନବାଗ୍ରେଷ୍ଟ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ପବିତ୍ର ଜୀବନୀର ବର୍ଣ୍ଣନା ।

ଅଶ୍ୱହଦୁ ଅଲ୍ଲଲା ଇଲାହା ଇଲ୍ଲଲ୍ଲୁହୁ ଓହ୍‌ଦହୁ ଲାଶରିକା ଲହୁ ଓଅଶ୍ୱହଦୁ ଅନ୍ନା ମୁହମ୍ମଦନ୍ ଅର୍ଦୁହୁ ଓରସୁଲୁହୁ ଅମ୍ନାବାଦ୍ ଫତ୍ତୁଲୁହିଲ୍ଲୁ ହିମିନଶ୍ ଶୈତା ନିରରଜିମ୍ । ବିସ୍‌ମିଲ୍ଲୁ ହିରରହେମା ନିରରହିମ୍ । ଅଲ୍‌ହମ୍‌ଦୁ ଲିଲ୍ଲୁହି ରବ୍‌ବିଲ୍ ଆଲମିନ୍ ଅରରହମା ନିରରହିମ୍ । ମାଲିକି ସୋମିଦ୍‌ଦିନ୍ । ଇସ୍‌କା ନାବୁଦୁ ଓ ଇସ୍‌କା ନସତଇନ୍ । ଇହ୍‌ଦିନସ୍ ସିରାତଲ୍ ମୁସ୍‌ତକିମ୍ ସିରାତଲ୍ ଲଜିନା ଅନ୍‌ଅମତା ଅଲ୍ଲେହିମ୍ ଗୈରିଲ୍ ମଗ୍‌ସୁବି ଆଲ୍ଲେହିମ୍ ଓଲ୍ଲହ୍‌ଲ୍ଲିନ୍ ।

ତଶହୁଦ୍, ତଉଜ୍ ଓ ସୁରାଃ ଫାତିହାର ଆବୃତ୍ତି କରିବା ପରେ ପ୍ରିୟ ହୁଜୁର ଅନଓର^{ସ.ବ} କହିଲେ; ଯୁଦ୍ଧ ଅବା ଅଭିଯାନଗୁଡ଼ିକର ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ନବାଗ୍ରେଷ୍ଟ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ପବିତ୍ର ଜୀବନୀ ଚର୍ଚ୍ଚା ହେଉଥିଲା । ସେହି ଘଟଣାକ୍ରମରେ ଆଜି ମୁଁ ହୁନେନ୍ ଯୁଦ୍ଧ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ କିଛି ଆଲୋଚନା କରିବି । ଉକ୍ତ ଯୁଦ୍ଧ ଶତ୍ରୁ ମାସ ୮ ହିଜରୀରେ ସଂଘଟିତ ହୋଇଥିଲା । ହୁନେନ୍ ମକ୍କା ଠାରୁ ପାଖାପାଖି ୨୬କି.ମି ଦୂରତାରେ, ଏକ ବସ୍ତି ଯାହାକି ମକ୍କା ଓ ତାଇଫ୍ ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲା । ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେ ସାମିଲ ବଡ଼ କବିଲା ହଓଜିନ୍ ଥିଲା, ଏଥି ସକାଶେ ତାହାକୁ ହଓଜିନ୍ ଯୁଦ୍ଧ ମଧ୍ୟ କହନ୍ତି । ଆଉ କେତେକ ତାହାକୁ ଅଓତାସ୍ ଯୁଦ୍ଧ ନାମରେ ମଧ୍ୟ ଅଭିହିତ କରନ୍ତି । କାରଣ ଶତ୍ରୁ ପକ୍ଷର ସେନା ବାହିନୀର ଏକ ଭାଗ ହୁନେନ୍ ସ୍ଥାନରୁ ପଳାୟନ କରି ଅଓତାସ୍ ନାମକ ଏକ ଉପତ୍ୟାକା ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲା । ମୁସଲମାନମାନେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଶତ୍ରୁକୁ ପରାସ୍ତ କରିଥିଲା, ତେଣୁକରି କେତେକ ଏପରି ନାମକରଣ କରିଛନ୍ତି । ଯେତେବେଳେ କି ଅଧିକାଂଶ ଦାର୍ଶନିକ ସରିୟା ଅଓତାସ୍‌ର ପୃଥକ ଆଲୋଚନା କରିଛନ୍ତି ।

ହୁନେନ୍ ଯୁଦ୍ଧର ଚର୍ଚ୍ଚା ପବିତ୍ର କୁରଆନରେ ଏପରି ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି, ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ଅଲ୍ଲୁଃତାଲା ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତୁମ୍‌ମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ବିଶେଷ କରି ହୁନେନ୍ ଯୁଦ୍ଧ ଦିନ ଯେତେବେଳେ ତୁମ୍‌ମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଟତା ଗର୍ବ ଓ ଅହଂକାର କରିଥିଲା । ସୁତରାଂ ସେହି (ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଟତା) ତୁମ୍‌ମାନଙ୍କର କୌଣସି ଉପକାର କରି ନଥିଲା ଏବଂ (ତୁମ୍‌ମାନଙ୍କ ପାଇଁ) ପ୍ରଶସ୍ତ ଭୃତ୍ୟକୁ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ କରିଦିଆଗଲା । ତା'ପରେ ତୁମ୍‌ମାନେ ପଶ୍ଚାତପଦ ଦେଇ ପଳାୟନ କଲ । ପୁନଶ୍ଚ ଅଲ୍ଲୁଃ ନିଜ ରସୁଲ ଓ ବିଶ୍ୱାସକାରୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଶାନ୍ତି ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ କଲେ । ଆଉ ଏପରି ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ପ୍ରେରଣ କଲେ ଯାହାକୁ ତୁମ୍‌ମାନେ ଦେଖିପାରୁ ନଥିଲ ଏବଂ ଏମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଶାନ୍ତି ଦେଲେ, ଯେଉଁମାନେ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଓ ଅମାନ୍ୟକାରୀଙ୍କର ଏହିପରି ହିଁ ପରିଶାମ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ପରେ ଅଲ୍ଲୁଃ ଯାହାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ଏବଂ ଅଲ୍ଲୁଃ ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷମାଶୀଳ ଓ ସଦା କରୁଣାମୟ ।

ଏହାର କାରଣ ଉଦ୍ଧୃତ ହେଲା ଯେ, ଯେତେବେଳେ ମକ୍କା ବିଜୟ ହେଲା ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଦ୍ଧା ଆରବର ବଡ଼ ବଡ଼ ଗୋଷ୍ଠୀ ସମୂହ ଇସଲାମ ଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିନେଲେ ଅବା ନବାଗ୍ରେଷ୍ଟ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ଆଜ୍ଞାବହତା ସ୍ୱୀକାର କରିନେଲେ । କିନ୍ତୁ ମକ୍କା ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥାନରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ବନ୍ଦୁ ହଓଜିନ୍ ଓ ବନ୍ଦୁ ସକିଫ୍ ଯିଏକି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଦ୍ଧତ ଓ ଲତୁଆ ଗୋଷ୍ଠୀ ଥିଲା, ସେମାନେ ହୁଜୁର ^{ସ.ଅ}ଙ୍କର କେବଳ ଆଜ୍ଞାବହତା ସ୍ୱୀକାର କରିବାର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ନଥିଲେ, ବରଂ ସେମାନଙ୍କ ସରଦାରମାନେ ଏକତ୍ରୀତ ହେଲେ ଏବଂ କହିଲେ; ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ} ମକ୍କା ସମେତ ଆରବର କେତେକ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ଆଜ୍ଞାକାରୀ କରିଦେଇଛନ୍ତି । ଆଉ ଏବେ ସୁନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ସେମାନେ ଆମ ଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହେବେ । ଏଥିସକାଶେ ଭଲ ହେବ କି ସେମାନେ ଆମ ନିକଟତର ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଆମେମାନେ

ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିଦେବା । ଆଉ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଲେ ଯେ, ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଦ୍ଧା ମୁହମ୍ମଦ^{ସ.ଅ}ଙ୍କର ମୁହାଁମୁହିଁ ଅନାଡ଼ି ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ ହୋଇଥିଲା, ଏବେ ଆମ ସହିତ ହେଲେ ତାଙ୍କୁ ଜାତ ହେବ ।

ବନ୍ଦୁ ହଫ୍ଡାଜିନ୍ ସହିତ କବିଲା ସକିଫ୍, ନସର୍ ଓ ଜଶମର ସମସ୍ତ ବୀର ଯୋଦ୍ଧା ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଗଲେ । କବିଲା ସାଦ୍ ବିନ୍ ବକର୍ ଓ ବନ୍ଦୁ ହିଲାଲ୍ ମଧ୍ୟରୁ କିଛି ଲୋକ ଏକତ୍ରୀତ ଥିଲେ । କେତେକ ବର୍ଷ୍ଟନାରୁ ଜଣା ପଡୁଛି ଯେ, ବନ୍ଦୁ ହଫ୍ଡାଜିନ୍ ବାସ୍ତବରେ ଏଥିରୁ ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ମୁକାବିଲା କରିବାର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଥିଲା । କାରଣ ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ଦେଖିଲେ ଯେ, ମହାଭାଗ ଧୀରେ ଧୀରେ ଯୁଦ୍ଧ ସମ୍ପଦାୟ ସମେତ ଅନ୍ୟ କବିଲାଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ ସହିତ ସାମିଲ କରିନେଇ ଚାଲିଛନ୍ତି ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ଚିନ୍ତା ଘାରିଲା ଯେ ଏପରି ନହେଉ କି ପ୍ରତିମା ପୂଜା ସଂସାରରୁ ବିଲୁପ୍ତ ହୋଇଯିବ । ଆଉ ନବୀଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ବିଜୟ ପ୍ରାପ୍ତ କରି ନିଅନ୍ତୁ । ଏଥିସକାଶେ ଏହା ଜରୁରୀ ଯେ, ତାଙ୍କୁ ମାର୍ଗରେ ହିଁ ଅଟକାଇ ଦିଆଯାଉ । ଅତଏବ ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ ଓ ଉରଫା ବିନ୍ ମସଉଦ୍ ନେତୃତ୍ୱରେ ଏକ ଦଳ ଉର୍ଦ୍ଦନର ସହର ଜୁରାଶ୍ ଆଡ଼କୁ ପ୍ରେରଣ କଲେ ଯଦ୍ୱାରା ସେଠାରୁ ଅସ୍ତଶସ୍ତ୍ର ଓ ଯୁଦ୍ଧ ସରଞ୍ଜାମ ଘେନି ଆସିଲେ ।

ବନ୍ଦୁ ହଫ୍ଡାଜିନ୍ ଏହି ଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରସ୍ତୁତି ହୁଜୁର^{ସ.ଅ}ଙ୍କୁ ସେତେବେଳେ ଜାତ ହେଲା ଯେତେବେଳେ ମହାଭାଗ ମକ୍କା ଜୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମଦିନାରୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ କରିବାର ମନସ୍କ କରି ନେଇଥିଲେ । ତେବେ ଏହି ଅବସରରେ ମଧ୍ୟ ମହାଭାଗ କିଛି ଲୋକଙ୍କୁ ମୁସଲମାନ ସେନା ବାହାରିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରେରଣ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଆଉ ସେହି ଲୋକମାନେ ବନ୍ଦୁ ହଫ୍ଡାଜିନ୍ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଗିରଫ କଲେ ଯିଏକି ଜଣେ ଗୁପ୍ତଚର ଥିଲା ଏବଂ ହଫ୍ଡାଜିନ୍ କବିଲା ଡରଫରୁ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ଉପରେ ନଜର ରଖିବା ସକାଶେ ପଇଁତରା ମାରୁଥିଲା । ତାହାକୁ ହୁଜୁର^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ସେବାରେ ଉପସ୍ଥିତ କରାଗଲା ଓ ହୁଜୁର^{ସ.ଅ} ତାହାକୁ ପଚାରିଲେ, ଆଉ ଭଲ ଭାବରେ ପଚରା ଉଚରା କରିବାରୁ ସେ କହିଲା; ବନ୍ଦୁ ହଫ୍ଡାଜିନ୍ ଦଳ ଅନେକ ସୈନିକ ଏକତ୍ରୀତ କରିଛି ଏବଂ ବନ୍ଦୁ ସକିଫ୍ ମଧ୍ୟ ନିଜ ସହିତ ସମ୍ମିଳିତ କରିନେଇଛି ଏବଂ ବିପୁଳ ଅସ୍ତଶସ୍ତ୍ର ଓ ଯୁଦ୍ଧ ଉପକରଣ ହାସଲ କରିବା ସକାଶେ ଜୁରାଶ୍ ଆଡ଼କୁ ଏକ ଦଳ ପ୍ରେରଣ କରିଛି ।

ବନ୍ଦୁ ହଫ୍ଡାଜିନ୍ ଏହିସବୁ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ମାତି ରହିଥିଲା ଯେ, ବିନା କୌଣସି ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦିତାରେ ମୁସଲମାନମାନେ ମକ୍କା ଜୟ କରିନେଲେ । ଫଳତଃ ବନ୍ଦୁ ହଫ୍ଡାଜିନ୍ ଦଳ ନିଜ ବଳ ଓ ସାମର୍ଥ୍ୟର ଗର୍ବରେ ଅନ୍ଧ ହୋଇ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲା ଯେ, ସେମାନେ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^{ସ.ଅ} ଓ ତାଙ୍କ ସାଥୀମାନଙ୍କ ମୁକାବିଲା କରିବାକୁ ବାହାରିଲେ ଏବଂ ଯେପରିକି ସେମାନେ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲେ ଯେ, କେବଳ ଆମେମାନେ ହିଁ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କୁ ପରାଜିତ କରି ନିପାତ କରିପାରିବୁ । ତେବେ ସେହି ସମସ୍ତ କବିଲାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ବନ୍ଦୁ ହଫ୍ଡାଜିନ୍ ସରଦାର ଜଣେ ୩୦ ବର୍ଷିୟ ଯୁବକ ମାଲିକ୍ ବିନ୍ ଔଫ୍ ନିଜର ସେନାଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ନେତା ମନୋନୀତ କରିନେଲେ । ଆଉ ୨୦ ହଜାରର ଏକ ସେନା ବାହିନୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ହୁନେନ୍ ଅଭିମୁଖେ ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ । ବନ୍ଦୁ ହଫ୍ଡାଜିନ୍ ସରଦାର ମାଲିକ୍ ବିନ୍ ଔଫ୍ ଏହି ଯୁଦ୍ଧ ରଣନୀତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଏକ ଏପରି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କଲା ଥିଲା, ଯାହାକି ଆରବ ଇତିହାସରେ ସମ୍ଭବତଃ ପୂର୍ବରୁ କେହି ସେପରି କରି ନଥିବେ ଏବଂ ତାହା ଏହା ଥିଲା ଯେ, ସରଦାର ପ୍ରତ୍ୟେକ କବିଲାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଲା ଯେ ସେ ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ନିଜ ଘରୁ ଏକାକି ବାହାରିବ ନାହିଁ, ବରଂ ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀପିଲା ଏପରିକି ନିଜ ଅର୍ଥ ଓ ଗାଈଗୋରୁ ସାଥରେ ନେଇ ବାହାରିବ । ଏତଦ୍ ଦ୍ୱାରା ତାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏହା ଥିଲା କି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ଶତ୍ରୁ ସହିତ ପ୍ରାଣମୁକ୍ତ ସଂଘର୍ଷ କରିବ ।

ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେ ବନ୍ଦୁ ଜଶମର ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ ସରଦାର ଦୁରେଦ୍ ବିନ୍ ସମ୍ମାଃର ଯୁଦ୍ଧରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହିବାର ପରାମର୍ଶ ଦେବାର ଚର୍ଚ୍ଚା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ଯେତେବେଳେ ମାଲିକ୍ ବିନ୍ ଔଫ୍ ସହିତ ଲୋକମାନେ ନିଜ

ଧନସମ୍ପତ୍ତି, ସ୍ତ୍ରୀପିଲାଙ୍କୁ ସାଥରେ ନେଇ ଅଢ଼ିତାସ୍ ଉପତ୍ୟାକାରେ ପହଞ୍ଚି ଶିବିର ଲଗାଇଲେ । ସେତେବେଳେ ବୃଦ୍ଧ ସରଦାର ଦୁରେନ୍ଦ୍ ବିନ୍ ସମ୍ମାଃ ମାଲିକ୍ ବିନ୍ ଔଫର୍ ରଣନୀତିର ବିରୋଧ କରି କହିଲେ; ଯୁଦ୍ଧ କିପରି କରାଯାଏ ତାହା ତୁମକୁ ଜଣା ନାହିଁ । ହେ ହଢ଼ାଜିନ୍ ଦଳ ! ଅଲ୍ଲୁଃଙ୍କ ରାଣ ଏହି ରଣ କୌଶଳ ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ଏ ବ୍ୟକ୍ତି ଆମ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ବେଇଜତ୍ କରିଦେବ ଏବଂ ଯେ ତୁମମାନଙ୍କୁ ଶତ୍ରୁ ହାତରେ ଟେକି ଦେଇ ସ୍ୱୟଂ ସକିଫ୍ତ ଦୁର୍ଗରେ ଯାଇ ଆତ୍ମଗୋପନ କରିବ । ସୁତରାଂ ତୁମେମାନେ ଫେରିଚାଲ ଓ ଏହାକୁ ଛାଡ଼ିଦିଅ । ଏପରି ସେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଯୁଦ୍ଧ ନକରିବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲା । ଏଥିରେ ମାଲିକ୍ ନିଜ ଖଣ୍ଡା ବାହାର କଲା ଓ କହିଲା; ହେ ହଢ଼ାଜିନ୍ ଦଳ ! ଅଲ୍ଲୁଃଙ୍କ ରାଣ ତୁମେମାନଙ୍କୁ ମୋର ଆଦେଶ ପାଳନ କରିବାକୁ ହେବ, ନଚେତ୍ ମୁଁ ନିଜର ସମସ୍ତ ବଳ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଏହି ଖଣ୍ଡାକୁ ନିଜ ବକ୍ଷରେ ନିବିଷ୍ଟ କରିଦେବି ଅର୍ଥାତ୍ ମୁଁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବି । ବନ୍ଦୁ ହଢ଼ାଜିନ୍ ପରସ୍ପର ସହିତ ବିଚାର ବିମର୍ଶ କଲେ ଏବଂ ଶେଷରେ କହିଲେ; ଅଲ୍ଲୁଃଙ୍କ ରାଣ ଯଦି ଆମେ ମାଲିକ୍‌ର ଅବଜ୍ଞା କରିବା ତେବେ ସେ ନିଜକୁ ନାଶ କରିଦେବ, ଯେବେ କି ସେ ଜଣେ ଯୁବକ । ଆଉ ଆମେ ଦୁରେନ୍ଦ୍ ବିନ୍ ସମ୍ମାଃ ସହିତ ରହିଯିବା ଯିଏକି ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ତାହା ସହିତ ମିଶି ଯୁଦ୍ଧ ଲଢ଼ିବା ବୁଦ୍ଧିମତା ନୁହେଁ । ତେଣୁ ତୁମେମାନେ ମାଲିକ୍ ସପକ୍ଷରେ ଛିଡ଼ାହୁଅ ଓ ଏହିପରି ହିଁ ଘଟିଲା । ତା'ପରେ ମାଲିକ୍ ଦୁରେନ୍ଦ୍‌କୁ ପଚାରିଲେ କ'ଣ (ତୁମ ନିକଟରେ) ଆଉ କିଛି ଉପାୟ ଅଛି ? ସେ ଯେଉଁ ରାୟ ଦେଲେ ସେଥିରେ ମାଲିକ୍ ଏକମତ ହୋଇ ନିଜ ସାଥୀମାନଙ୍କୁ କହିଲା; ସେମାନେ ଘାଟି ଓ ଉପତ୍ୟାକାର ପାଦଦେଶରେ ଲୁଚିଯାନ୍ତୁ । ଯାହା ଫଳରେ ପ୍ରଥମ ଆକ୍ରମଣରେ ହିଁ ଇସଲାମୀୟ ସେନାକୁ ପରାସ୍ତ କରିପାରିବା ।

ଯେତେବେଳେ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ}ଙ୍କୁ ବନ୍ଦୁ ହଢ଼ାଜିନ୍‌ର ଏହି ଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରସ୍ତୁତି ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ସୂଚନା ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲା ସେତେବେଳେ ମହାଭାଗ ହଢ଼ାଜିନ୍ କବିଲାଋ ସେନା ବାହିନୀଙ୍କ ଗତିବିଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାକୁ ହଜରତ ଅଲ୍ଲୁଃ ବିନ୍ ଅବୁ ହଦରଦ୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣ କଲେ । ସେ ହଢ଼ାଜିନ୍ ଦଳର ସେନା ବାହିନୀରେ ସାମିଲ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ଦିନେ ଦୁଇଦିନ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ରହି, ଚଳପ୍ରଚଳ କରି ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଖବର ସଂଗ୍ରହ କରି ପୁଣ୍ୟଶ୍ଳୋକଙ୍କ ନିକଟକୁ ଫେରି ଆସିଲେ ଏବଂ ହୁଜୁର ^{ସ.ଅ}ଙ୍କୁ ସବୁକିଛି ଅବଗତ କରିଦେଲେ । ବସ୍ତୁତଃ ମହାଭାଗ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଉକ୍ତ କବିଲାଋ ମୁକାବିଲା କରିବା ସକାଶେ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ} ହଢ଼ାଜିନ୍ କବିଲାଋ ମୁକାବିଲା କରିବା ନିମନ୍ତେ, ମକ୍କାରୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସମୀକ୍ଷା କରିବାରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ, ଇସଲାମୀୟ ସେନା ବାହିନୀ ନିକଟରେ ଯୁଦ୍ଧ ସରଞ୍ଚାଳା ଖୁବ୍ କମ୍ ମାତ୍ରାରେ ରହିଛି । ଏହି ଅଭାବ ପୂରଣ କରିବା ସକାଶେ ମହାଭାଗ ମକ୍କାର ଧନାତ୍ମ୍ୟ ଓ ପ୍ରତିପତ୍ତିଶାଳୀ ସଫ୍ତ୍ୱାନ ବିନ୍ ଉମୈୟା, ଯିଏକି ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଦ୍ଧା ଅନେକଶୂରବାଦୀ ଥିଲେ । ତାହାକୁ କିଛି ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଉଧାର ମାଗିଲେ । ଏହିପରି ମହାଭାଗ ନିଜ ଚରା ପୁଅ ଭାଇ ନଓଫିଲ୍ ବିନ୍ ହାରିସ୍ ଠାରୁ ତିନି ହଜାର ବର୍ଛା ଧାର ନେଲେ ଏବଂ କହିଲେ; ମୁଁ ତୁମର ଏହି ବର୍ଛାଗୁଡ଼ିକୁ ଶତ୍ରୁର ପିଠିରେ ନିବିଷ୍ଟ ହୋଇ ରହିଥିବାର ଦେଖୁଅଛି । ମହାଭାଗ ^{ସ.ଅ}ଙ୍କର ଏପରି ସୂଚନା ଦେବାରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏହା ଥିଲା ଯେ, ଶତ୍ରୁ ପରାଜୟ ବରଣ କରି ପଳାୟନ କରିବ ଏବଂ ନିଜର ଭୀଷଣ ପ୍ରାଣହାନୀ ରୂପକ କ୍ଷତି ସହ୍ୟ କରିବ । ଏପରି ହୁଜୁର ^{ସ.ଅ} ଇବ୍ନେ ଅବି ରବିଆ ଠାରୁ ମଧ୍ୟ କିଛି ଯୁଦ୍ଧ ସରଞ୍ଚାଳା ଧାର ନେଇଥିଲେ ।

ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଚରିତ୍ରର ଝଲକ ଧାନ ଦେବା ଯୋଗ୍ୟ ଯେ, ନବାଗ୍ରେଷ୍ଠ ସେତେବେଳେ ମକ୍କା ଜୟ କରି ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରଥା ଓ ନୀତି ମୁତାବକ ବିଜୟୀ ଦଳ ପରାଜିତ ଦଳର ଧନସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ୍ ଓ ଅଧିପତି ହୋଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଏଠାରେ ମହାଭାଗ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ଯାହା ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲା ତାହା ପରାଜିତ ଦଳ ଠାରୁ ରୁଣ ନେଲେ । ଏହି ସର୍ତ୍ତରେ ଯେ, ଆମେ ଯେତେ ପରିମାଣର ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ତୁମ ଠାରୁ

ନେଉଛୁ ତାହା ତୁମକୁ ଫେରସ୍ତ କରିଦେବୁ । ଏହିପରି ଅବୁ ଜହଲର ସାବତ ଭାଇ ଅଲୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଅବି ରବିଆ ଠାରୁ ମହାଭାଗ ୩୦/୪୦ ହଜାର ଦିରହମ୍ କରଜ ନେଲେ । ବର୍ଷନାରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି, ସେ ମକ୍କା ବିଜୟ ଦିବସରେ ମୁସଲମାନ ହୋଇଥିଲେ । ମହାମହିମ ହୁଜୁର ଅନଓର^{ଅ.ବ} କହିଲେ; ସମ୍ଭବତଃ ମହାଭାଗ ବିଭିନ୍ନ ଆବଶ୍ୟକତା ଓ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବା ସକାଶେ ଏହି ଅର୍ଥ କରଜ ନେଇଥିବେ ତେବେ ଅଲୁଲ୍ଲାଃଙ୍କୁ ହିଁ ସକଳ ବିଷୟ ଜଣା । ଏହାର ଅତିରିକ୍ତ ଘଟଣାବଳୀ ଇନ୍‌ଶାଆଲ୍ଲାଃ ଆସନ୍ତାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବି ।

ପରିଶେଷରେ ପ୍ରିୟ ହୁଜୁର ଅନଓର^{ଅ.ବ} କହିଲେ; ନମାଜ ପରେ ମୁଁ ଦୁଇଟି ଜନାୟାଃ ଗାଏବ ପାଠ କରିବି । ପ୍ରଥମ ଶ୍ରୀମାନ ଖାଜାଃ ମୁଖତାର ଅହେମଦ ସାହେବ ବଜ ପିତା ଶ୍ରୀମାନ ଖାଜାଃ ଅବୁର ରହେମାନ ସାହେବ ସିଆଲକୋଟ ନିବାସୀ । ସେ କେହିୟ ସ୍ତରରେ ଫଜଲେ ଉମର୍ ଫାଉଷ୍ଟେଶନ୍ ଓ ଦୀର୍ଘ ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦାରୁଲ୍ କଜା ରବଓରେ କାଜି ରୂପେ ସେବା ସମ୍ପାଦନ କରିଛନ୍ତି । କଜାରେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସହିତ କିଛି କାଳ ସେବା କରିଛି । ସେ ଜଣେ ଉତ୍ତମ ରାୟଦାତା ଓ ବିନମ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ, ଖୁଲାଫତ୍ ସହିତ ତାଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ସର୍ବଦା ରହିଥିଲା । ୨୦୦୨ ମସିହାରେ ସେ କାନାଡ଼ାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ସ୍ଥାନୀୟ ଅମିର୍ ରୂପେ ସେବା କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଜନାୟାଃ ଶ୍ରୀମତୀ ସଇଦା ବେଗମ୍ ସାହେବା ପତ୍ନୀ ଶ୍ରୀମାନ ନଜିର୍ ଅହେମଦ ସାହେବ ଭାରତ ନିବାସୀଙ୍କର ରହିଛି । ତାଙ୍କର ମଧ୍ୟ ବିଗତ ଦିନ ୭୫ ବର୍ଷ ବୟସରେ ନିଧନ ହୋଇଛି ଇନ୍‌ଶା ଆଲ୍ଲାହି ଓ ଇନ୍‌ଶା ଇଲ୍ଲେହି ରାଜେଉନ୍ । ଅଲୁଲ୍ଲାଃଙ୍କ କୃପାରି ସେ ଓସିୟତକାରୀଣୀ ମହିଳା ଥିଲେ । ନିଜ ପଛରେ ସେ ତିନିଜଣ କନ୍ୟା ଓ ଚାରିଜଣ ପୁତ୍ର ସନ୍ତାନ ଛାଡ଼ି ଯାଇଛନ୍ତି । ତାହେଲ୍ ଅହେମଦ ତାରିକ୍ ନାଏବ ନାଜିର ଇସଲାହି ଓ ଇରଶାଦ୍ କାଦିୟାନଙ୍କର ସେ ଜନନୀ ଥିଲେ । ଚଳିତ ବର୍ଷ ଇଂଲଣ୍ଡର ବାର୍ଷିକ ଧର୍ମ ସମ୍ମିଳନୀରେ ମହୋଦୟ ଜମାଅତୀୟ ପ୍ରତିନିଧି ରୂପେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପଛରେ ମାତାଙ୍କର ବିୟୋଗ ହେଲା ତେଣୁ ସେ ନିଜ ମାତାଙ୍କ ଜନାୟାଃରେ ସାମିଲ ହୋଇପାରି ନଥିଲେ । ତାଙ୍କର କନିଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ଶବିର୍ ଅହେମଦ ସାହେବ ମୁଅଲ୍ଲିମ୍ ରୂପେ ସେବା ସମ୍ପାଦନ କରୁଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ କନ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଜଣେ ମୁବଲ୍ଲିମ୍ ଶ୍ରୀମାନ ଜବ୍‌ବାର୍ ସାହେବଙ୍କୁ ବିବାହ କରିଛନ୍ତି । ବାକି ଦୁଇଜଣ କନ୍ୟା ଜମାଅତର ସେବା କରୁଛନ୍ତି । ତେବେ ବେଶ୍ ଖୁଦମତ୍ (ସେବା) କରୁଥିବା ପରିବାର ତାଙ୍କର । ଉକ୍ତ ପରିବାରରେ ଅହେମଦିୟତ୍ ହଜରତ କାଜି ମୁହମ୍ମଦ ଅକବର୍ ସାହେବ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲା, ଯିଏକି ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ^{ଅ.ସ}ଙ୍କର ସାହାବି ଥିଲେ । ମୃତକ ଜଣକ ବେଶ୍ ଧାର୍ମିକ ଓ ନମାଜରୋଜା ପାଠକାରୀଣୀ ମହିଳା ଥିଲେ ।

ଅଲ୍‌ହମ୍‌ଦୁ ଲିଲ୍ଲାହି ନହମ୍‌ଦୁହୁ ଓ ନସତ୍‌ଇନ୍‌ଦୁହୁ ଓନସତ୍‌ଗଫିରୁହୁ ଓନୁମିନ୍‌ ବିହି ଓନତଓକକଲୁ ଅଲ୍ଲେହି ଓ ନଉଜୁବିଲ୍ଲା ମିନ୍ ଶୁରୁରେ ଅନ୍‌ଫୁସିନା ଓ ମିନ୍ ସଇୟାତି ଆମାଲିନା ମଇଁ ସୁହ୍‌ଦିହିଲ୍ଲା ଫଲାମୁଜିଲ୍ଲା ଲହୁ ଓମଇଁ ସୁଜ୍‌ଲିଲ୍‌ହୁ ଫଲା ହାଦିସା ଲହୁ ଓନଶହ୍‌ଦୁ ଅଲ୍ଲା ଇଲାହା ଇଲ୍ଲାହୁ ଓନଶହ୍‌ଦୁ ଅନ୍ନା ମୁହମ୍ମଦନ୍ ଅବ୍‌ଦୁହୁ ଓରସୁଲୁହୁ । ଇବାଦଲ୍ଲାହି ରହମ୍‌କୁମୁଲ୍ଲାହା ଇନ୍‌ଲିଲାହା ସ୍ୱାମୁରୁବିଲ୍ ଅଦ୍‌ଲେ ଓଲ୍ ଇହ୍‌ସାନି ଓଇତାଲ୍‌ଜିଲ୍ କୁରବା ଓସ୍‌ହା ଅନିଲ୍ ଫହ୍‌ଶାଲ୍ ଓଲ୍ ମୁନ୍‌କରି ଓଲ୍ ବରଲ୍ ସୁଇଜୁକୁମ୍ ଲିଅଲ୍‌ଲିକୁମ୍ ତଜକ୍ କରୁନ୍ ଉପକ୍ତୁରୁଲ୍ଲାହା ସୁପ୍‌କୁରୁକୁମ୍ ଓଦ୍‌ତହୁ ସ୍ୱସ୍‌ତଜିବ୍ ଲକୁମ୍ ଓଲିଯିକ୍‌ରୁଲ୍ଲାହି ଅକ୍‌ବର ।

Khulasa Khutba Juma Huzoor Anwar a.b.a
22nd August 2025

Translated to Odia by : Moulavi Anwar Ahmad Khan